

Hoonestusloa andmine

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (edaspidi TTJA) on pädev asutus, kes menetleb hoonestusloa taotluseid ning otsustab hoonestusloa menetluse algatamise ja hoonestusloa andmise üle.

Asjaolud ja menetluskäik

1. OÜ Utilitas Wind (registrikood 16171123; edaspidi ka arendaja) õiguseellane Osaühing Utilitas (registrikood 12205523) esitas TTJA-le 18.02.2021 hoonestusloa taotluse avaliku veekogu koormamiseks Saare-Liivi meretuulepargiga Liivi lahes. Taotlus ja sellega seotud dokumendid on registreeritud TTJA avalikus dokumendiregistris asjas nr 16-7/21-02502.

1.1. Ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse § 25¹ lõike 1 kohaselt menetletakse alates 25.05.2017 kuni 07.05.2022 esitatud hoonestusloa taotlus lõpuni taotluse esitamise ajal kehtinud menetlus- ja materiaaõiguse normide kohaselt. Kuna hoonestusloa taotlus esitati 18.02.2021, tuleb hoonestusloa menetlus läbi viia 01.01.2021–30.09.2021 kehtinud veeseaduse (edaspidi Vees²⁰²¹) regulatsiooni alusel.

1.2. Vees²⁰²¹ § 217 lõikest 1 tulenevalt on hoonestusloa tähtajaline õigus koormata avaliku veekogu piiritletud osa selle põhjaga püsivalt ühendatud ehitisega, mis ei ole püsivalt ühendatud kaldaga. Kavandatava meretuulepargi puhul on tegemist kaldaga püsivalt ühendamata ehitistega ning tarvilik on hoonestusloa taotlemine.

1.3. Vees²⁰²¹ § 216 lõike 1 ja § 222 lõike 1 koostoimes on hoonestusloa andjaks TTJA.

2. TTJA algatas 23.12.2021 otsusega nr 1-7/21-521 Saare-Liivi meretuulepargi hoonestusloa menetluse ning keskkonnamõju hindamise (KMH). Kuna hoonestusloa taotlus esitati 18.02.2021, tuli KMH menetlus läbi viia 01.01.-31.10.2021 kehtinud keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) regulatsiooni alusel.

3. TTJA tunnistas 22.12.2022 kirjaga nr 16-7/21-02502-095 nõuetele vastavaks Roheplaan OÜ töö „OÜ Utilitas Wind Saare-Liivi meretuulepargi keskkonnamõju hindamine. KMH programm nõuetele vastavaks tunnistamiseks 14.11.2022“.

4. OÜ Utilitas Wind esitas 30.06.2022 TTJA-le taotluse Saare-Liivi meretuulepargi hoonestusloa menetluses määratud koormatava ala suurendamiseks. TTJA rahuldas 09.03.2023 otsusega nr 1-7/23-063 taotluse ning muutis 23.12.2021 otsust nr 1-7/21-521. Muudatuste kohaselt nihutati otsusega algatatud hoonestusloa menetluses määratud avaliku veekogu koormatavat ala, liideti avaliku veekogu esialgne koormatav ala (jättes välja lõunapoolse ebasobiva ala) ja OÜ Utilitas Wind 30.06.2022 taotluses toodud täiendav koormatav ala üheks terviklikuks hoonestusloaga koormatavaks alaks ning loeti täiendaval alal hoonestusloa menetlus algatatuks. Arendaja peab täiendaval koormataval alal meretuulepargi veekogusse püstitamise keskkonnamõju hindama TTJA 23.12.2021 otsusega nr 1-7/21-521 algatatud KMH menetluses. TTJA tunnistas meretuulepargi täiendava ala KMH programmi nõuetele vastavaks 20.10.2023 kirjaga nr 16-7/21-02502-163. Arendaja andis TTJA-le 14.11.2024 teada, et täiendava ala osas koostatakse eraldi KMH aruanne. TTJA pikendas 05.09.2025 kirjaga nr 16-7/21-02502-217 täiendava koormatava ala KMH aruande avalikuks väljapanekuks esitamise tähtaega kuni 20.06.2026, kuivõrd arendaja selgitas, et KMH aruande koostamisega sai alustada alles 2025. aastal täpsustavate töö- ja ajamahuka uuringu tulemuste selgumise järgselt ning aruande valmimine viibib objektiivsetest põhjustest tulenevalt.

5. OÜ Utilitas Wind esitas 10.02.2025 TTJA-le Roheplaan OÜ töö „Saare-Liivi meretuulepargi keskkonnamõju hindamine. KMH aruanne, avalikustamisele 10.02.2025“ (edaspidi ka KMH aruanne)

avalikustamiseks ja asjaomastelt asutustelt seisukoha küsimiseks. KMH aruanne koostati meretuulepargi rajamiseks hoonestusloa taotluse esialgsel alal ning põhivõrguga ühenduse rajamiseks veekaabelliini alal. Mõjude hindamise tulemusena kujunes meretuulepargi reaalse alternatiivina välja põhialternatiiv 3. KMH aruannet täiendati TTJA märkuste alusel 03.03.2025. KMH läbiviijaks oli OÜ Roheplaan ning KMH juhteksperdik Riin Kutsar (KMH litsents nr KMH0131). Kuivõrd 21.06.2024 jõustusid KeHJS-e muudatused, sh keskkonnamõju hindamise aruande avalikustamise ning nõuetele vastavuse kontrollimise sätteid § 21 ja 22, mis KeHJS § 56 lõikest 15 tulenevalt kohaldasid uue toimingu alustamisel, viidi KMH aruande avalikustamine ning nõuetele vastavaks tunnistamine läbi kehtiva KeHJS-e redaktsiooni alusel.

5.1. Saare-Liivi meretuulepargi KMH aruande avalik väljapanek toimus perioodil 17.03.2025-21.04.2025 (k.a) ning aruande avalik arutelu 29.04.2025 Kihnu rahvamajas. Saare-Liivi meretuulepargi KMH aruande ning sellega seotud dokumentidega sai tutvuda TTJA avalikus dokumendiregistris (dokumendid nr 16-7/21-02502-174 ja nr 16-7/21-02502-172) ja TTJA kodulehel. KMH aruande kohta oli võimalik esitada ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi avaliku väljapaneku lõpuni kuni 21.04.2025.

5.2. TTJA edastas 14.03.2025 kirjaga nr 16-7/21-02502-178 KMH aruande eelnõu seisukohtade esitamiseks asjaomastele asutustele ja teavitas 14.03.2025 kirjaga nr 16-7/21-02502-177 KMH aruande avalikustamisest teisi menetlusosalisi. Kliimaministeerium teavitas 17.03.2025 kirjaga nr 16-3/25/1197-3 Soomet, Rootsit, Lätit ja Leedut võimalikust riigipiiri ülesest mõjust. Avaliku väljapaneku raames esitasid oma seisukohad Kliimaministeerium (edaspidi KliM), Keskkonnaamet (edaspidi KeA), MTÜ Eesti Kalurite Liit, Muinsuskaitseamet, Liivi Offshore OÜ, Transpordiamet (edaspidi TraM), Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi MKM) ning TTJA. Lisaks edastas Kliimaministeerium piiriülese kaasamise raames 22.05.2025 TTJA-le, KMH juhteksperdile ning arendajale Soomelt, Rootsilt, Lätilt ja Leedult laekunud tagasiside.

5.2.1. KliM tegi 17.04.2025 kirjas nr 16-3/25/1197-4 ettepaneku täiendada merereostuste ning linnustiku leevendusmeetmed ja palus täiendada merepõhja geoloogia, geofüüsikaliste ja geotehniliste olude ning ehitusgeoloogia peatükke. KeA palus 21.04.2025 kirjas nr 6-3/25/5326-3 täiendada mitmeid mõjuhinnangu peatükke, linnustiku uuringu kirjeldust ja kokkupõrkeriski analüüsi, leevendusmeetmete sõnastust, kaadamisalade ning ekspordkaablite paigaldamisega seotud mõjude käsitlust ning tegi ettepanekud Natura 2000 alade hindamise korrigeerimiseks. MTÜ Eesti Kalurite Liit tegi 21.04.2025 e-kirjas ettepaneku täiendada KMH aruannet mitmete kalandust puudutavate uuringute läbi viimisega. Muinsuskaitseamet palus 21.04.2025 kirjas nr 5-14/828-2 täiendada kultuuripärandi käsitlust KMH aruandes ja viia allveearheoloogiline uuring läbi ka kavandatavatel kaadamisaladel. Liivi Offshore OÜ esitas 21.04.2025 kirjas nr TM-JUH-4/8 ettepanekud kumulatiivsete mõjude hindamise täiendamiseks. TraM palus 22.05.2025 kirjas nr 7.2-4/25/4219-3 täpsustada või selgitada meresõiduohutuse riskianalüüsi ja leevendusmeetmeid laevaliiklusele. Lisaks juhtis TraM tähelepanu, et tuuleparkide vahelise läbipääsu laiuse küsimus vajab lennuühenduse seisukohast tulevikus lahenduse leidmist. MKM palus 21.04.2025 kirjas nr 13-4/1206-2 täpsustada kalapüügi alade, seisevnotade ja traalpüügi teemade käsitlust ning tuua välja kõik ajavahemikud, millal tuleks töid vältida ja millal milliseid töid on võimalik teostada. TTJA palus 21.04.2025 kirjas nr 16-7/21-02502-187 KMH aruandes täpsustada kavandatava tegevuse kirjeldust ja anda KMH aruandes hinnang ühenduskaabli koridori kaitsevööndist tulenevate piirangute mõjust rannapüügile.

5.2.2. Terviseamet (08.04.2025 kiri nr 9.3-4/25/2729-7), Saaremaa Vallavalitsus (11.04.2025 kiri nr 8-5/1671-2), Lääneranna Vallavalitsus (17.04.2025 kiri nr 2025/8-1/327-2) ning Politsei- ja Piirivalveamet (23.04.2025 e-kiri) andsid teada, et ei esita ettepanekuid KMH aruande täiendamiseks.

5.2.3. Kaitseministeerium, Siseministeerium, Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, Kaitsevägi, Päästeamet, Põllumajandus- ja Toiduamet, Keskkonnaagentuur, Kihnu Vallavalitsus, Pärnu Linnavalitsus, Ruhnu Vallavalitsus, Häädemeeste Vallavalitsus, Eesti Keskkonnaühenduste Koda, Liivi Lahe Kalanduskogu MTÜ, MTÜ Saare Rannarahva Selts, Tuuletraal OÜ, UAB „Ignitis renewables projektai 6“, Elering AS ning Elektrilevi OÜ avaliku väljapaneku vältel oma arvamust ei esitanud.

5.2.4. Avaliku väljapaneku jooksul esitatud küsimustele ja ettepanekutele vastas arendaja kirjalikult 03.06.2025 ning KMH aruannet parandati ja täiendati asjakohastest tähelepanekutest tulenevalt. Kuna TTJA-le täiendavaid küsimusi ega ettepanekuid ei esitatud, võis järeldada, et asjaomastel asutustel ja menetlusest huvitatud isikutel ei olnud täiendavaid ettepanekuid ega vastuväiteid KMH aruande kohta.

5.3. OÜ Utilitas Wind esitas 16.06.2025 TTJA-le nõuetele vastavuse kontrollimiseks Roheplaan OÜ töö „OÜ Utilitas Wind Saare-Liivi meretuulepargi keskkonnamõju hindamine. KMH aruanne, nõuetele vastavaks tunnistamisele 17.06.2025“. TTJA edastas 17.06.2025 kirjaga nr 16-7/21-02502-206 KMH aruande KeA-le kui kaitstava loodusobjekti valitsejale kooskõlastamiseks. KeA teatas 18.07.2025 kirjas nr 6-3/25/5326-6, et kooskõlastab KMH aruande kirjas toodud märkustega arvestamisel. TTJA edastas 22.07.2025 KeA märkused arendajale ning palus nende alusel KMH aruannet parandada. OÜ Utilitas Wind esitas 23.07.2025 TTJA-le täiendatud KMH aruande nõuetele vastavuse kontrollimiseks ning andis teada, et KMH aruannet on täiendatud ja kõigi KeA kirjas esitatud märkustega on arvestatud. TTJA pikendas 10.07.2025 kirjaga 16-7/21-02502-207 KMH aruande nõuetele vastavuse kontrollimise tähtaega kuni 06.08.2025 ning tegi 30.07.2025 kirjaga nr 16-7/21-02502-210 täiendavad ettepanekud KMH aruande sõnastuse muutmiseks. OÜ Utilitas Wind esitas teistkordselt täiendatud KMH aruande nõuetele vastavuse kontrollimiseks 31.07.2025.

5.4. TTJA tunnistas 06.08.2025 kirjaga nr 16-7/21-02502-212 nõuetele vastavaks Roheplaan OÜ töö „OÜ Utilitas Wind Saare-Liivi meretuulepargi keskkonnamõju hindamine. KMH aruanne, nõuetele vastavaks tunnistamisele 17.06.2025 (täiendatud 30.07.2025)“, milles hinnati OÜ Utilitas Wind Saare-Liivi meretuulepargi esialgse ala ja põhivõrguga ühendamiseks paigaldatavate veekaabelliinide keskkonnamõju, ning seadis kohustuseks, et KMH aruandes tehtud ettepanekuid mõju leevendamiseks peab edasises loamenetluses arvestama.

6. Tulenevalt KMH aruande järeldustest esitas OÜ Utilitas Wind 22.08.2025 TTJA-le meretuulepargi esialgse ala uuendatud koordinaadid, mis vastavad KMH menetluses välja kujunenud maksimaalsele realistlikule alternatiivile (KMH aruande joonis 7.2-1.). Arvestades, et meretuulepargi esialgse koormatava ala kirdenurk ei olnud tuulikute paigutamiseks sobilik ning sinna saab rajada vaid veekaabelliini, piiritleti kaablitega koormatav osa eraldi. Koordinaatide uuendamisega loobuti esialgse koormatava ala osast, mis jääb väljapoole maksimaalset realistlikku alternatiivi.

Kavandatav tegevus

7. Hoonestusloa taotluse kohaselt koosneb meretuulepark elektrituulikute, alajaamast, veekaabelliinide süsteemist ja põhivõrgu ühenduskaablist. Algselt kavandati 299 tuulikuga meretuuleparki koguvõimsusega 5980 MW, üksiku avamere tuuliku võimsusega kuni 20 MW. Kavas oli kasutusele võtta tuulikud, mille kogukõrgus merepinnast on vähemalt 400 m, seejuures oleks elektrituuliku torni kõrgus vähemalt 250 m ning rootori diameeter vähemalt 300 m. Kavandatava tegevuse asukohaks valiti Kihnu saarest läänes asuv rannikumere piirkond (tuulepargi puhul Liivi lahe keskosa ja ühenduskaabli puhul Liivi lahe kirdeosa rannikuvesi) Pärnu maavanema 17.04.2017 korraldusega nr 1-1/17/152 kehtestatud Pärnu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneeringu (edaspidi Pärnu mereala planeering) tuuleenergeetika võimalikus arenduspiirkonnas.

7.1. Kavandatava tegevuse vajadus tuleneb Eesti ja Euroopa Liidu kliimaeesmärkidest, mille saavutamiseks tuleb suurendada taastuvate energiaallikate, sh avamere tuuleenergia tootmist, energiatõhususe ja muude kestlike lahenduste kasutusele võtmist, mis aitavad saavutada süsinikuheite vähendamist. Samuti on meretuulepargi rajamine väga oluline riikliku energiajulgeoleku ja varustuskindluse tagamise saavutamiseks.

7.2. KMH käigus kujunes eelkõige ehitusgeoloogilistest, linnustiku ja merepõhja elupaikade uuringutest lähtuvalt ainukeseks reaalseks ruumiliseks alternatiiviks koormatava ala piirides kuni 80 elektrituulikuga põhialternatiiv 3, mille koguvõimsus on maksimaalselt 1600 MW. Ühe tuuliku nimivõimsus on kuni 20 MW ning tuuliku maksimaalne tipukõrgus on 310 m. Tuulikute omavaheliseks kauguseks arvestatakse orienteeruvalt 1-1,25 km. Veekaabelliini pikkus Pärnu rannikuni on ca 31 km, kaablite arv sõltub meretuulepargi nimivõimsusest. Ühe ühenduskaabli läbilaskevõimeks on arvestuslikult 400 MW. Lisaks on kavandatud rajada kuni 3 merealajaama. Meretuulepargi täpne tehniline lahendus, sh tuulikute lõplik arv ning paigalduslahendused selguvad hilisema projekteerimise käigus.

7.3. KMH käigus viidi läbi vähemalt 20 erinevat uuringut ja modelleerimist ning põhialternatiivi 3 puhul ei tuvastatud ühegi hinnatud keskkonnamõju suhtes olulist negatiivset keskkonnamõju asjakohaste leevendusmeetmete rakendamisel. Võimalike keskkonnamõjude vältimiseks ja vähendamiseks toodi KMH aruandes välja leevendusmeetmed ja järelhindamise (sh seire) vajadus. Selleks, et ebasoodsad mõjud linnustikule oleks maksimaalses ulatuses välistatud või minimeeritud, on välistatud ka põhialternatiivi 3 kirde- ja edelanurgad ning alla 20 m sügavusega keskosa kui võimalik oluline sukelpartide peatumisala, mis on ühtlasi ka olulise elupaigatüübi karide levikuala. Tuulikud paigutatakse kirde-edela suunaliselt vastavalt valdavale lindude rändesihile ning veepinna ja rootori vahele jäetakse minimaalselt 30-40 m. Meretuulepargi ruumilise ulatuse ning tuulikute arvu vähendamisega kaasnevalt väheneb ka visuaalne mõju ehk tuulikutest hõivatud vaatevälja ulatus, mis sõltuvalt vaatekohast jääb 24 kuni 50 kraadini. KMH aruandes järeldati, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset piiriülest keskkonnamõju üheski hinnatud valdkonnas. Samuti ei tuvastatud negatiivset kumulatiivset koosmõju naabrusesse kavandatava Liivi lahe meretuulepargiga. Hinnanguid ei olnud võimalik anda lindude väljatõrjumisriski ega kokkupõrgete osakaaluga kaasnevate mõjude osas, kuna Liivi lahe meretuulepargi KMH andmetest ei ole käesolevaks hetkeks selgunud linnuliikide maksimaalsed arvukushinnangud.

Õiguslikud põhjendused

8. Tulenevalt VeeS²⁰²¹ § 222 lõikest 1 ning § 223 lõigetest 1 ja 2 saab TTJA pädeva asutusena otsustada hoonestusloa andmise, kui puuduvad hoonestusloa andmisest keeldumise alused.

8.1. VeeS²⁰²¹ § 223 lõike 1 kohaselt keeldub pädev asutus hoonestusloa andmisest, kui: 1) hoonestusloa taotleja ei ole täitnud hoonestusloa menetluse algatamise otsuses määratud tingimusi ega taotlenud täiendavat tähtaega nende täitmiseks; 2) taotletava hoonestusloa tingimused on vastuolus mõne kehtiva hoonestusloaga; 3) taotletava hoonestusloa tingimused on vastuolus kehtiva planeeringuga; 4) taotletava hoonestusloa tingimused on vastuolus riigi julgeolekuhuvidega; 5) esineb oluline negatiivne keskkonnamõju, mida ei ole võimalik piisavalt vältida ega leevendada; 6) hoonestusloa oluliseks osaks olev ehitus häiriks lennuliiklust, laevaliiklust laevateel või sadama akvatooriumis või veesõidukite ohutut sildumist; 7) hoonestusloa taotleja ei vasta hoonestusloa omajale kehtestatud nõuetele; 8) taotletud avaliku veekogu koormatavat ala on menetluse tulemustele tuginevalt vaja muuta ning taotleja ei ole nõus koormatava ala muutmise. VeeS²⁰²¹ § 223 lõike 2 kohaselt võib pädev asutus keelduda hoonestusloa andmisest ka juhul, kui taotleja puhul esineb kahtlus, et ta võib ohustada avalikku korda, ühiskondlikku turvalisust või riigi julgeolekut.

8.2. Haldusmenetluse seaduse § 52 lõike 1 punkti 1 kohaselt võib haldusorgan enne asja lõplikku lahendamist lahendada asja osaliselt osahaldusaktiga. Kuivõrd Saare-Liivi meretuulepargi täiendava koormatava ala KMH aruande avalikuks väljapanekuks esitamise tähtaega on pikendatud kuni 20.06.2026, leiab TTJA, et on põhjendatud anda Saare-Liivi meretuulepargi esialgsele alale hoonestusluba osahaldusaktina, et arendajal oleks võimalus kavandatava tegevuse planeerimisega paindlikumalt edasi liikuda. Saare-Liivi meretuulepargi täiendava koormatava ala hoonestusloa menetlus jätkub peale KMH menetluse lõppemist.

9. Pärnu mereala planeeringu seletuskirja peatükis 3.6. on märgitud, et 10-12 km kaugusele rannikust on tuulikuparkide arendamine lubatud, kui selleks on olemas arendaja ja kohaliku omavalitsuse omavaheline kokkulepe. Kokkulepe sõlmitakse vabas vormis ning tegemist ei ole veeseaduse kohases hoonestusloa menetluses antava kooskõlastusega. Seletuskirja peatükis 4.2 on toodud, et tuulikuparkide hoonestuslubade väljastamisel kehtib erisus, mille kohaselt laieneb kohaliku omavalitsuse kooskõlastamise õigus kuni 12 kilomeetrini mandri või asustatud saare rannajoonest. Kohalike omavalitsuste haldusterritoriaalsete õiguste merele laiendamine saab toimuda vaid vastavasisuliste seaduste muutmise kaudu. Ainuüksi Pärnu mereala planeering sellekohast õiguslikku alust ei loo.

9.1. Kuivõrd veeseadust ei ole muudetud ning ka ehitusseadustikku ei ole lisatud kohustust kooskõlastada meretuulepargi hoonestusloa andmine kohaliku omavalitsusega, palus TTJA, et OÜ Utilitas Wind sõlmiks Kihnu vallaga lihtkirjaliku kokkuleppe vabas vormis osapooltele sobivatel tingimustel. TTJA on jätkuvalt samal seisukohal 23.12.2021 otsuse nr 1-7/21-521 punktis 12.1 tooduga ning leiab, et Pärnu mereala planeeringus nimetatud kokkulepe peab olema sõlmitud hoonestusloa andmise hetkeks.

9.2. OÜ Utilitas Wind ning Kihnu vald sõlmisid 30.10.2025 koostöölepingu nr 19-1/14. Pooled leppisid kokku, et Kihnu vald ei ole vastu hoonestusloa andmisele Saare-Liivi meretuulepargile nii, et hoonestusloaga koormatav ala ulatuks muu hulgas 10-12 km kaugusele Kihnu rannajoonest. Samuti avaldasid pooled nõustumist, et Saare-Liivi meretuulepargi neile elektrituulikutele, mille ehituslubade järgsed asukohad jääks 10-12 km kaugusele Kihnu rannajoonest, ehituslubade andmise eelduseks on täiendav kokkulepe OÜ Utilitas Wind ja Kihnu valla vahel, milles lepatakse kokku täpsemad koostöötingimused.

10. Tulenevalt ehitusseadustiku (EhS) § 113²¹ lõikest 1 peab ehitise omanik avaliku veekogu koormamise korral kaldaga püsivalt ühendamata ehitisega maksma igal aastal hoonestustasu. Hoonestustasu suurus avaliku veekogu koormamise korral tuuleelektrijaamaga on EhS § 113²¹ lõike 3¹ kohaselt 1,5 protsenti järgmise kahe näitaja korrutisest: 1) tuuleelektrijaama toodetud, nii võrku antud kui ka võrguga ühendamata, elektrienergia kogus, aga mitte vähem kui 70 protsenti tuuleelektrijaama nimivõimsusest korrutatuna 4000-ga; 2) vastava aasta Nord Pooli keskmine Eesti hinnapiirkonna järgmise päeva elektrienergia börsihind.

11. Hoonestusloa menetluse käigus ei ole tuvastatud hoonestusloa andmisest keeldumise aluseid. Eeltoodust tulenevalt on TTJA hinnangul hoonestusloa andmine põhjendatud.

11.1. KMH aruande järeldest tulenevalt peab taotleja kavandatava tegevuse elluviimisel arvestama KMH aruande peatükis 7.2. toodud kohustuslike meetmete ja seireõuetega. TTJA on seisukohal, et põhjendatud ja otstarbekas on leevendusmeetmete kehtestamine hoonestusloa tingimustena.

Ärakuulamine

12. TTJA saatis X kirjaga nr X käesoleva otsuse eelnõu tutvumiseks ning arvamuse ja seisukoha andmiseks OÜ-le Utilitas Wind, asjaomastele asutustele ning Liivi Offshore OÜ-le, MTÜ-le Liivi Lahe Kalanduskogu, MTÜ-le Eesti Kalurite Liit, Eesti Keskkonnaühenduste Kojale, MTÜ-le Saare Rannarahva Selts, Läänemaa Rannakalanduse Seltsile, Tuuletraal OÜ-le, Estonia Offshore Wind DevCo OÜ-le, Liivi Offshore OÜ-le, Elektrilevi OÜ-le ja Elering AS-ile.

12.1.

OTSUS

Tulenevalt eeltoodust ning haldusmenetluse seaduse § 52 lõike 1 punktist 1; ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse § 25¹ lõikest 1; veeseaduse 01.01.2021–30.09.2021 redaktsiooni § 222 lõigetest 1 ja 2, § 224 lõikest 1; ehitusseadustiku § 113¹⁸ lõike 2 punktist 3, § 113²⁰, § 113²¹ lõigetest 1, 3¹ ja 4 ning § 113²²; majandus- ja taristuministri 02.06.2015 määruse nr 51 „Ehitise kasutamise otstarvete loetelu“ lisast ja lähtudes Roheplaan OÜ tööst „OÜ Utilitas Wind Saare-Liivi meretuulepargi keskkonnamõju hindamine. KMH aruanne, nõuetele vastavaks tunnistamisele 17.06.2025 (täiendatud 30.07.2025)“, OÜ Utilitas Wind õiguseellase OÜ Utilitas 18.02.2021 esitatud hoonestusloa taotlusest ning hoonestusloa menetluse materjalidest, otsustan:

1. Anda hoonestusluba avaliku veekogu põhja koormamiseks Saare-Liivi meretuulepargiga aladel, mille koordinaadid on toodud punktis 4.

2. Määrata hoonestusloa omajaks OÜ Utilitas Wind (registrikood 16171123).

3. Määrata hoonestusloa kehtivusajaks 50 aastat.

4. Määrata avaliku veekogu koormatava ala pindalad ja koordinaadid järgmiselt:

4.1. Meretuulepargi ala pindala on kokku 109 966 455 m² ja L-EST koordinaadid on toodud otsuse lisas 1.

4.2. Ühenduskaabli ala pindala on kokku 42 570 951 m² ja L-EST koordinaadid on toodud otsuse lisas 2.

5. Määrata ehitiste kasutamise otstarveteks: 23023 – Tuuleelektrijaama rajatis; 22144 – Veekaabelliin; 22245 – Side õhu- või kaabelliin; 22145 – 110 kV ja kõrgema pingega trafoalajaam; 22149 – Muu elektrienergia ülekandeliiniga seotud rajatis.

6. Määrata ehitistele järgmised tingimused:

6.1. Määrata punktis 4.1 nimetatud ala ehitistele tingimused:

1) suurim lubatud tuulikute arv: 80;

2) suurim lubatud merealajaamade arv: 3;

3) suurim lubatud meretuulepargi võimsus: 1600 MW;

4) suurim lubatud ehitise kõrgus merepinnast: 310 m;

5) suurim lubatud tuuliku masti kõrgus: 170 m;

6) suurim lubatud rootori diameeter: 280 m;

7) vähim lubatud tuulikute vaheline kaugus: 4 korda rootori diameeter;

8) suurim lubatud ehitisealune pindala ning suurim lubatud ehitiste sügavus merepõhjas: selgub meretuulepargi ehitusprojekti koostamise käigus.

6.2. Määrata punktis 4.2 nimetatud ala ehitistele tingimused:

- 1) maksimaalne kaevise laius: 1 m;
- 2) maksimaalne kaevise sügavus: 1 m, laevateede lähedusel vajadusel kuni 5 m;
- 3) suurim lubatud arv: 3 elektrikaablit koos sidekaabliga;
- 4) täpne paralleelsete kaablite arv, tüüp ja nendega seonduvad laiuse ja pindalalised väärtused selguvad hilisemas projekteerimise faasis.

7. Kavandatava tegevuse elluviimisel peab arvestama järgmiste tingimuste ja leevendusmeetmetega:

- 1) Ehitusprojekti koostamise raames teha iga konkreetse tuuliku asukohas ehitusgeoloogiline uuring.
- 2) Välistada tuulikute asukohtadena esialgse ala põhjaosa, kus savikate setete paksus on üle 4 m ja esinevad täiendavad ohutegurid gaasitaskute ja mattunud vagumuste näol.
- 3) Välistada tuulikute vundamentide rajamine elupaigatüübile karid.
- 4) Keskmise merevee kõrgtaseme ja tuuliku rootori tipu vahele peab sõltuvalt tuuliku võimsusest jätma minimaalselt 30-40 m.
- 5) Ehitustöödega kaasneva settimise minimeerimiseks Pärnu lahe hoiualal peab vältima tuulikute ja eksportkaabli paigaldamisel heljumit tekitavaid töid tugevamate (alates 10 m/s) lõuna- ja läänekaarte tuultega.
- 6) Ühenduskaabltrassi paigaldamisel merepõhja footilises osas tundlike alade lähedal (s.t liivamadala ja meriheina kooslusega alad) peab süvistamisega seotud tegevused ajastama selliselt, et välistada kõige produktiivsemat vegetatsiooniperioodi (1. mai-31. august). Kaasata merebiolooge konkreetsete tööde detailsel kavandamisel, et leida keskkonna seisukohast parimad lahendused.
- 7) Liivamadala elupaigatüübi puhul peab taastama meriheina kooslused pärast kaabltrassi rajamist. Kahjustatud meriheina kooslused peab taastama vähemalt ühe vegetatsiooniperioodi jooksul. Meriheina koosluste taastamise eelduseks on piirkonnas detailse meriheina koosluste paiknemise kaardistamine enne tööde teostamist (ehituseelse seire käigus). Kaardistuse ulatus peab hõlmama kogu potentsiaalset mõjuala (sügavusvahemik 0-6 m, 300 m mõlemale poole kaabltrassist). Kooslused peab taastama sama tihedusega, kui on piirkonnas looduslikud kooslused. Taastamise tõhusust peab seirama vähemalt kahe järgneva hooaja jooksul ja vajadusel taastamise protseduure kordama.
- 8) Kaabltrassi paigaldamisel karide elupaigatüübile peab süvistatud kaabli katma looduslikule sarnaste omadustega materjaliga. Juhul, kui karide puhul on tegemist paekiviga, siis peab katmiseks kasutama paekivi. Kui aga karid moodustuvad graniitrahnudest, peab katmiseks kasutama samasugust materjali.
- 9) Tuulikutest peab vabaks jätma karide elupaigatüübid kui võimalikud olulised sukelpartide peatumisalad.
- 10) Ehitusaegset linnustiku häirimisriski peab leevendama tööde läbi viimise aja valikuga. Kõige tundlikumaks liigiks talvel on aul ja kevadel tõmmuvaeras. Seega peab vältima tuulepargi rajamist talvel (detsember-märts) kogu alal ja kevadel (aprill-mai) põhja- ja kaguosas (KMH aruande joonisel 3.5-29 toodud ulatuses).
- 11) Peatada tuulikud lindude intensiivse rände ajal. Liigid, kellele põhitähelepanu tuleb pöörata, on sookurg ja öörandurid. Täpsuse ja efektiivsuse huvides peab meetme rakendamist vajavate (kõige intensiivsema rände) aegade tuvastamiseks kasutama kõrgtehnoloogilisi vahendeid. Tehnoloogia valik

tuleb määrata enne tuulepargi ehitust ning millises vormis kriteeriume intensiivse rände piiritlemiseks suudab kasutatav tehnoloogia rakendada, selgub lõplikult pärast vastava tehnoloogia väljavalmist. Tehnoloogia valik ning valitavad kriteeriumid peab kooskõlastama Keskkonnaametiga.

12) Vähendada lindude kokkupõrkeriski lennuohutuse huvides kasutatava valgustuse väljalülitamise ajaks, mil piirkonnas ei ole madalal lendavaid lennukeid, juhul, kui see on tehniliselt ja seadusandlikult võimalik. Kui tootjatel on võimekus tehniliselt ja ohutult tagada tuulikute märgatavamaks muutmine, tuleks kaaluda selle kasutusele võtmist.

13) Nahkhiirte hukkumisriski peab vähendama, peatades tuulikute töötamine sügisrände perioodil (1. august–15. september) päikseloojangust päikesetõusuni sademeteta ilma korral madalamatel tuulekiirustel kui 5 m/s. Vastavat tuulekiirust peab mõõtma meretuulepargis, tuuliku jalamil paikneva tööplatvormi kõrgusel (ca 16 m merepinnast). Järelseire käigus tuleb uuesti hinnata tuulikute töö piiramise vajadust ning täpsustada piirangute ajalist kestvust ja piirangute ruumilist ulatust (selgitada, kas tuulepargis on piirkondi, kus rändavate nahkhiirte arvukus on oluliselt madalam ning kas leevendusmeetmeid peab rakendama kõikide tuulikute puhul või on see vajalik vaid osade tuulikute puhul), esitades vastava eriala ekspertide eksperthinnangu ning kooskõlastades selle Keskkonnaametiga. Juhul, kui tulevikus tekivad usaldusväärsed tehnilised lahendused muud tüüpi leevendusmeetmete kasutamiseks, nt radaritel, infrapunakaameratel või muul sensorikal põhinevad tuulikute peatamise mehhanismid, võib ekspertidega kooskõlastades rakendada eeltoodu asemel ka neid.

14) Vaivundamentide paigaldamisel löök- ja vibrorammimise meetodil tekkiva võimaliku impulssmüra vältimiseks peab rakendama selleks ette nähtud kombineeritud leevendavaid meetmeid: 1. Rammimise aeglane alustamine (*soft start*), kus esimesed 30–45 minutit kasutatakse maksimaalselt 20% löögienergiast, võimaldamaks loomadel piirkonnast eemalduda; 2. Mullikardinate (*bubble curtain*) kasutamine rammimistööde ajal veealuse müra summutamiseks; 3. Akustiliste heidutusvahendite (sealhulgas AHD – *Acoustic Deterrent Device*) kasutamine enne rammimistööde algust, et suunata loomad ohutusse kaugusesse. Vajalik kasutusperiood on eelkõige perioodil juuli kuni jaanuar.

15) Juhul, kui hüljeste poegimise ajal on hooldustööd vältimatud, peab laevade liikumise planeerimiseks tegema jää kohal vaatluslennu, et vältida poegivate hüljeste häirimist.

16) Räime kudemisrände häirimise vältimiseks peab märtsis ja aprillis tuulepargi lääneservas (KMH aruande joonisel 3.8-6 märgitud piirkonnas) vältima tuulikuvundamentide ehitust, kaablite paigaldamist ja kaadamist kaadamisalale.

17) Septembris ja oktoobris peab sügisräime kudemise ja räimevastsete suurima leviku ajal Mölli madala piirkonnas lähemal kui üks kilomeeter 20 m samasügavusjoonest vältima tuulikuvundamentide ehitust ning kaablite paigaldamist.

18) Ühenduskaablikoridori piirkonnas peab räime ja teiste kalaliikide kudemisperioodil aprilli algusest mai lõpuni vältima ehitustöid.

19) Ehitustööde järgmises etapis, kui merepõhja sekkuvaid töid ei teostata, ei pea käesoleva punkti alapunktides 16-18 nimetatud leevendusmeetmeid rakendama.

20) Merekaablitest emiteeruva elektromagnetvälja potentsiaalse negatiivse mõju vähendamiseks peab kaablid merepõhja süvistama või need katma.

21) Võimaliku õlilekke kiireks likvideerimiseks peab ehituse ja opereerimises ajaks koostama reostustõrje plaani, mis sisaldaks tulevikus mh võimalusel ka tarkade poide paigaldamist ja kasutamist.

Koostatava merereostustõrje plaani peab enne lõplikku valmimist saatma arvamuse avaldamiseks Mereväele, Keskkonnaametile, Transpordiametile ning Kliimaministeeriumile.

22) Kui selgub täpne tuulikute paigutus, peab tegema eraldi laevaliikluse analüüsi meretuulepargi alale (ka talviseks perioodiks), et hinnata navigatsiooniriske meretuulepargis liiklevatele ehitus- ja hoolduslaevadele ning pääste- ja jäämurdetöödega seotud laevadele. Analüüsi peab kooskõlastama Transpordiametiga. Teha lisaks Transpordiametiga koostööd KMH aruandes lisas 3.18 esitatud muude meresõiduohutust tagavate meetmete kohandamisel ning rakendamisel.

23) Jagada kauba- ja väikelaevadele mereohutuse lisateavet avamere tuulepargi ehitamise ja opereerimise osas ning eristada selgelt piirangualad (nt tähistada) kokkupõrgete ja otsasõitude riski vähendamiseks.

24) Projekteerida ning paigaldada navigatsioonimärgid vastavalt projekti väljaehitamise etapile (ehitus, opereerimine) ning töötada välja ja rakendada sobiv hooldusprogramm navigatsioonimärkide kavandatud kasutusajaks. Värvida tuulikud vastavalt Rahvusvahelise Tuletorniadministratsioonide Liidu (*The International Organisation for Marine Aids to Navigation, IALA*) juhiste alates keskmisest meretasemest kuni 15 m kõrguseni kollaseks ja märgistada unikaalse tähtedest ja numbritest koosneva tunnusega nii, et see oleks laevalt nähtav. Märgistada tuulepargi massiiv äärrajatistega vastavalt IALA soovitudele.

25) Luua Saare-Liivi meretuulepargi piirkonnas koostöös Transpordiametiga laevaliikluse korraldamise süsteem aktiivseks liikluse koordineerimiseks.

26) Juhul kui Saare-Liivi meretuulepargi tõttu ei ole hilisemal analüüsil Läti riigi jaoks tagatud automaatse identifitseerimissüsteemi (AIS) katvus, peab projekti elluvijja teostama täiendava ranniku AIS-i tugijaama ehitamise.

27) Tuulepargi projekteerimisel peab arvestama, et Pärnu-Ruhnu lennuliini lennuliikluse ohutuse tagamiseks peab olema jäetud Liivi lahe ja Saare-Liivi meretuulepargi vahele vähemalt 10 km laiune tuulikutevaba ala, et lennukil oleks vajadusel tagasipööramise võimalus. Koostöös lennuoperaatoriga tuleb leida vajadusel lisaks töörežiimid (nt regulaarliini toimumise ajaks tuulikud seisata), mille juures olemasolevat õhusõidukit on võimalik ohutult käitada. Teha lennuliikluse ohutuse tagamiseks koostööd Siseministeeriumi, Transpordiameti ning Politsei- ja Piirivalveametiga.

28) Lennuliikluse ohutuse tagamiseks tuleb tuulikud nõuetele vastavalt markeerida.

29) Otsingu ja pääste (*Search and Rescue, SAR*) ning meditsiinilise evakueerimise (*Medical evacuation, MEDEVAC*) lendude jaoks peab tagama minimaalse SAR ligipääsuraja (*access lane*) laiuse 1 km. Markeerida *SAR access lane*, vajadusel luua varjumisala (*refuge area*) kopteritele ning selge ja nähtav tuulikute märgistussüsteem vee- ja õhusõidukitele. Teha mereseire ja operatiivside vallas koostööd asjaomaste asutustega.

30) Tagada veealuse mälestise tavapärase kaitsevöönd vähemalt 300-400 m ulatuses kavandatavatest rajatisest.

8. Kavandatava tegevuse elluviimisel peab arvestama järgmiste kohustuslike seiremeetmetega:

1) Koostada meretuulepargi ehitusprojektile keskkonnakorralduskava ning esitada see koos ehitusloa taotlusega. Keskkonnakorralduskavasse kanda nii hoonestusloa väljastamisel kohustuslikuks tehtud keskkonnameetmed kui ka kõik arendaja poolt vabatahtlikult rakendatavad keskkonnameetmed. Keskkonnakorralduskava kohustuslikuks osaks on muu hulgas täpne järelhindamise kava, mis tuleb

koostada koostöös vastava valdkonna ekspertidega, rakendades konkreetset ajal saadaolevaid parimaid tehnoloogilisi lahendusi ja järeelseire põhimõtteid.

2) Teostada hoovusmõõtmised ühe aasta jooksul enne tuulepargi ehitamisega alustamist ning ühe aasta jooksul peale tuulepargi tööle asumist.

3) Teha klorofüll A, temperatuuri ja soolsuse mõõtmisi merevee ülemises kihis jää lahkumisest kuni sügiseni ühel aastal enne tuulepargi tööle asumist ning korrata mõõtmisi peale tuulepargi tööle asumist.

4) Teha hapniku, temperatuuri ja soolsuse mõõtmised merevee põhjalähedases kihis maist oktoobrini ühel aastal enne tuulepargi tööle asumist ning korrata mõõtmisi peale tuulepargi tööle asumist.

5) Kõik mõõtmised (hoovus, klorofüll A, temperatuur, soolsus) peab tegema kahes asukohas - üks tuulepargi sees jaamas KW (asukoht: 58.11630°N 23.63115°E, keskmine sügavus 29 m, KMH aruande joonis 3.1-1) või selle lähistel ning teine sarnastes tingimustes (sügavus, avatus, kaugus rannikust), kuid tuulepargi alt ja võimalikult mõjupiirkonnast eemal. Tuulepargi käitamise ajal oleks otstarbekas kasutada tuulikuvundamente püsiseire platvormina.

6) Teostada ehitamise ajal ja hilisemal ekspluateerimise ajal veesamba seire tuvastamiseks ehitustegevuse ja hilisema tuulepargi olemasolu/käitamise võimalikku mõju merepiirkonna seisundile sh lämmastiku ja fosforiühendite kontsentratsioonide muutust. Tuulepargi ehitamise faasis peab veesamba parameetrite seire olema tihedam (sagedusega kuni 2 korda kuus) ja piisava ruumilise lahutusega võimaldamaks jälgida ehitustegevuse vahetut mõju ümbritsevale rannikumerele. Projekteerimise järgselt peab täpse seiretehnoloogia ja -metoodika kokku leppima valdkonnaekspertidega ning kooskõlastama Keskkonnaametiga.

7) Ühenduskaabli paigaldamise ajal peab jälgima heljumi levikut reaajas. Kuna heljumi sisaldusel on ka arvestatav looduslik varieeruvus, siis tuleb seiret teostada vähemalt kahes asukohas: tööde eeldatava mõjupiirkonna tundliku ala ja elupaiga (nt liivamadalad ja meriheina kooslused footilises tsoonis) lähistel ning analoogset (sügavus, settetüüp) alal lähipiirkonnas tööde eeldatavast mõjupiirkonnast väljaspool. Heljumipilve levikul väljaspoole ühenduskaabli 300 m puhvertsooni sügavusvööndisse madalamale kui 6 m tuleb tööd peatada. Meetme (reaalaja seire) detailne välja töötamine (kui on selgunud kaablite paigutuse kava) tuleb teha koostöös vee kvaliteedi, põhjaelustiku ja kalastiku ekspertidega ning metoodika tuleb kooskõlastada Keskkonnaametiga enne ehitustööde algust.

8) Loodusdirektiivi merepõhja elupaigatüüpide ja HELCOMi punase nimestiku (*Red List*) biotoopide seisundi ehituseelseks hindamiseks peab läbi viima seire/inventuuri eksportkaabli trassikoridoris ja puhveralal (300 m mõlemale poole kaablitrassist). Puhveralal tuleb eelnevalt üle täpsustada setete leviku modelleerimisega. Seire peab võimaldama kaardistada trassikoridoris ja puhveralal asuvate loodusdirektiivi elupaigatüüpide, HUB (*HELCOM Underwater Biotopes*) elupaikade (tase 5 ja 6) ja HELCOM punase nimestiku biotoopide leviku. Juhul, kui lähiaastatel töötatakse välja merestrategie raamdirektiivi põhjelupaikade seisundi hindamise metoodika, siis tuleb seda kasutada vastavate elupaigatüüpide seisundi hindamisel. Andmete kogumine peab olema piisav võimaldamaks suure detailsusega kaardistamist.

9) Tuulikuvundamentide paigaldamise asukohtades ja 200 m raadiuses igast vundamendist peab enne ehitustöödega alustamist dokumenteerima merepõhja elupaiga struktuuri ja omadused (põhjareljeefi sonarikaardistus, allveevideo vaatlused, võimalusel kvantitatiivne proovivõtt, hapnikutingimused, sette orgaanikasisaldus).

10) Vahetult peale vundamentide paigaldamist peab vundamendi vahetus läheduses (200 m raadiuses) dokumenteerima merepõhja elustiku ja elupaiga seisundi ning võimalike kahjustuste ulatuse (videovaatlused). Dokumenteerimist vajavate vundamentide asukohad peab täpsustama ehituseelse seire tulemuste alusel (kõiki vundamente ei ole vajalik siis enam jälgida).

11) Ehitusjärgset meriheina taastamise tõhusust peab seirama vähemalt kahe järgneva hooaja jooksul ja vajadusel peab taastamise protseduure kordama.

12) Jälgida vundamendistruktuuride koloniseerimist merepõhja elustiku poolt (kvantitatiivne proovivõtt/hinnang, kord aastas, viie aasta jooksul pärast vundamendi paigaldamist, kogu sügavusvahemik põhjast pinnani, kolm vundamenti tuulepargiala eri osades).

13) Jälgida orgaanilise aine akumuliseerumist vundamendi läheduses (vahetult vundamendi juures merepõhjas 0-30 m vundamendist; settepuünised, viie aasta jooksul, kolm vundamenti tuulepargiala eri osades).

14) Jälgida merepõhja elupaikade seisundit tuulepargi alal (3 uuringuala 1000 m² tuulepargi ala sees, mis katavad karide elupaigatüüpi; vaatluste meetodiks võiks olla allvee videovaatlused (minimaalselt 25 jaama/transekti + kvantitatiivne proovivõtt vähemalt 10-st jaamast kord aastas).

15) Hinnata ehitustöödest põhjustatud häiringute ulatust nii eksportkaablitrassi kui seda ümbritseva puhvertsooni sees.

16) Kaablitrassi paigaldamise järelseire peab toimuma vähemalt viie aasta jooksul kord aastas suvisel perioodil (juuni-september). Kui viieaastase perioodi järel ei ole kahjustatud kooslused taastunud (on olemas statistiline erinevus referentsala ja mõjutatud ala vahel) tuleb seiret jätkata veel ühel viieaastasel perioodil vastavalt KMH aruande tabelis 7.5-1. kirjeldatud metoodikale.

17) Hiljemalt ehitusloa väljastamise ajaks peab koostöös ornitoloogide ja Keskkonnaametiga välja töötama meretuulepargi ala linnustiku täpse ehitus- ja opereerimisaegse seirekava. Seirekava on üks osa keskkonnakorralduskavast.

18) Kahel tuulepargi käivitumisele järgneval aastal peab järelseire käigus hindama nahkhiirte suhtelist arvukust ning võrdlema seda alusuuringu käigus kogutud andmetega. Vältimaks registraatorite asukohast tulenevaid kaasmõjusid, peab seadmed paigaldama tuulepargi samadesse piirkondadesse. Ajutiste poide asemel on järelseireks otstarbekas paigaldada registraatorid tuulikute hooldusplatvormidele.

19) Nahkhiirte hukkimisrisi hindamiseks peab lisaks merepinna lähedal olevatele registraatoritele kasutama ka seadmeid, mis paigaldatakse tuuliku labade tööalasse, et hinnata nahkhiirte lennuaktiivsust ohutsoonis. Meretuulepargi valmimisel peab üle vaatama, kas selleks ajaks on olemas metoodikad hukkuvate nahkhiirte arvukuse hindamiseks ning lähtuma selleks ajaks välja kujunenud parimatest praktikatest.

20) Rakendada ehitamise ajaks vaatlejad viiger- ja hallhüljestele. Tööd tuleb teha mõlema liigiga tegelike hüljeste reaktsioonide mõõtmiseks ja arvestamiseks pikaajaliste mõjude kontekstis. Pargi käivitamisel peab kordama hüljeste telemeetriauuringut.

21) Kalastiku liigilise koosseisu ja arvukuse võimalike muutuste tuvastamiseks nii ehitustööde kui tuulepargi ekspluatatsiooni ajal peab välja töötama järelseireprogrammi. Seiret peab läbi viima igal aastal tuulepargi ekspluatatsiooni esimese viie aasta jooksul ja järgneva kümne aasta jooksul igal teisel aastal. Pärast seda tuleks anda hinnang seirega jätkamise vajaduse kohta. Koostada täpne uuringute plaan arendaja, TTJA, Keskkonnaameti ja uurimisasutuse koostöös.

22) Veealuse ümbrusmüra modelleerimistulemuste kontrollimiseks peab läbi viima mõõtmisi tuulepargi ehitamise igas etapis ja ka kasutusperioodil. Ümbrusmüra taset peab mõõtma ajal, kui ehitustöid ei toimu. Mõõtmiseks sobib asukoht, mis esindab võimalikult hästi tööde piirkonnas esinevat ümbrusmüra.

23) Helilevi mudeli õigsuse kontrolliks peab tööde piirkonnas läbi viima lühiajalise helirõhutasemete mõõtmise. Heliallikaks sobib paremini kontrollitava intensiivsusega impulssmüra allikas. Lisaks peab mõõtma vaiade vibrorammimisel ja puurimisel tekkivat helitaset.

24) Teostada peale tuulepargi töö käivitamist raadiosidesüsteemide ja AIS süsteemi mõõdistused, et kontrollida nõutud levi tagatust ja määrata kindlaks täiendavate rannikuraadiojaamade või AIS-baasjaamade rajamise vajadus.

9. Järgida OÜ Utilitas Wind ja Kihnu valla vahel 30.10.2025 sõlmitud koostöölepingu nr 19-1/14 punktides 1 ja 2 kokkulepitut.

10. Hoonestusloa omajal tuleb alates hoonestusloa alusel ehitusloa väljaandmise päevale järgnevast päevast maksta iga-aastast hoonestustasu. Hoonestustasu maksmiseks esitab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet hoonestusloa omajale vastava makseteatise.

11. Hoonestusloa omaja peab viie aasta jooksul hoonestusloa andmisest saama hoonestusloaga koormatud alale ehitusloa või taotlema ehitusloaandmise tähtaja pikendamist.

12. Hoonestusloa omajal tuleb hoonestusloa kehtivuse lõppemisel hoonestusloa oluliseks osaks olev ehitis avalikust veekogust eemaldada.

13. Käesolev hoonestusluba ei asenda teisi seaduses ettenähtud lube, mis on vajalikud hoonestusloa oluliseks osaks oleva ehitise ehitamiseks ja kasutamiseks.

Isikul, kes leiab, et käesoleva otsusega või haldusmenetluse käigus on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on õigus esitada vaie Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (Endla tn 10a, 10122 Tallinn, e-post info@ttja.ee) haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsusest teada saamisest või kaebus Tallinna Halduskohtule (Tallinna Kohtumaja, Pärnu mnt 7, 15082 Tallinn, e-post tlnhktallinn.menetlus@kohus.ee) halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul otsuse teatavaks tegemisest arvates.